

СТАНОВИЩЕ

от Доц. д-р Ваня Маринова Цветкова-Вичева, д.м.

Ръководител на сектор „Алергология“ в Катедра по дерматология, венерология и алергология на Факултет „Медицина“, Медицински университет – Плевен

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в Област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт; Професионално направление: 7.1 Медицина; Докторска програма: Дерматология и венерология

Автор: Д-р Климентина Димитрова Господинова

Форма на докторантурата: свободна подготовка

Катедра: Дерматология, венерология и алергология, Медицински факултет, Медицински университет – Плевен

Тема: Проучване на контактната алергия в естетичната практика

Научен ръководител: Доц. д-р Жана Стоянова Казанджиева, д.м. от Катедрата по дерматология и венерология в МУ-София

Назначена съм за член на Научното жури (Заповед 2359/29.09.2020 г. на Ректора на МУ-Плевен) и определена за изготвяне на становище на първото заседание на Журито. Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и ПРАС в МУ-Плевен (PL 35 – V05–25.09.2017) и включва задължителните документи.

Контактната алергия засяга около 25% от населението в Европа. Представлява форма на забавен тип свръхчувствителност. От клинична гледна точка, след сенсбилизация с даден контактен алерген последващата му експозиция води до клинично видимо заболяване, а именно остър, подостър или хроничен алергичен контактен дерматит (АКД) с различна локализация по кожата и богатство на обривни елементи. Известно е, че АКД на ръцете, особено в областта на дланите и пръстите, е с най-висока честота, като в голям процент е форма на т.нар. ПОКА (професионално обусловена контактна алегия). „Златен стандарт“ в диагнозата на контактната алергия са епикутанните тестове, като сериите за тестване съдържат разнообразни алергени, свързани с потреблението или професионалната среда на лицата – метали, бои, лакове и смоли, аромати, консерванти, козметични средства и акрилати, храни, растения, лекарства и пр. През последните 20 години в световен мащаб расте броят на проучванията върху честотата на професионалния контактен дерматит сред заетите в сферата на естетичните процедури (фризьори, маникюристи, козметици, гримьори и др.) Към днешна дата, обаче, публикациите в България, свързани с ПОКА при фризьори и маникюристи, са единични. Това е и мотивацията на д-р К. Господинова и нейния научен ръководител за разработването на този труд върху съвременните епидемиологични и клинични данни за честотата и морфологията на КА сред българска популация от регионите на градовете Плевен и Русе, както и сред служители, работещи за оформяне и подържане на добрия външен вид на хората.

Д-р Климента Господинова е родена през 1987 г., завършва „Медицина“ в Медицински университет – Плевен, а от 2013 г. след конкурс е назначена за асистент по учебната дисциплина „Дерматология и венерология“. През 2017 г. е зачислена в докторантура на самостоятелна подкотовка в Катедрата по дерматология, венерология и алергология към Университета. Придобива специалност по кожни и венерически болести през 2018 г. Във връзка с настоящата си разработка участва в колектива по изпълнение на Национален проект на Българското дерматологично дружество „Диагностика и профилактика на кожните алергични заболявания“, който се осъществява повече от 10 години под егидата на European Academy of Dermatology and Venereology (EADV). Стипендиант на EADV за 2018 г. и носител на европейската награда на академията “Michael Hornstein Memorial Scholarship” (2018).

Дисертационният труд е структуриран според приетите правила – съкращения и въведение, литературен обзор, цел и задачи, материали и методи, собствени резултати, обсъждане, изводи, приноси и научни трудове свързани с темата. Напечатан е на 125 стр. и е онагледен с 37 таблици и 40 фигури с високо качество на снимковия материал. Библиографията е от 197 литературни източника – 13 на кирилица и 184 на латиница. Авторефератът е правилно структуриран и отразява точно целта, задачите и получените резултати на дисертационния труд.

С поставената си цел и задачи настоящият дисертационен труд се фокусира върху оптимизиране на познанията за българската популация върху честотата на контактната алергия и верифициране на топ-алергените, съобразено с териториалните и индивидуалните особености на населението и обкръжаващата среда, с акцент върху заетите в сферата на естетичните процедури. В този смисъл целта на научната работа е формулирана ясно, а 6-те задачи правилно отразяват начините и последователността за реализирането и.

Конкретните резултати покриват задачите, поставени в дисертационния труд. Достатъчният брой проучени пациенти и приложените методики определят достоверността на публикуваните резултати, за обработката на които са използвани обичайни за научните изследвания статистически модели и софтуеър.

Направеният анализ за разпространението на контактната алергия към парафенилен диамин и връзката му с АКД в общата популация и в сферата на естетичните дейности се прави за пръв път в България. Пионерско е и изследването на контактната алергия към (мет)акрилните мономери като причина за ПОКА при маникюристи и КА при техни клиенти. Резултатите потвърждават световната тенденция за най-висока честота на АКД на горните крайници както в общата популация, така и сред заетите с естетична дейност, като рискът за изявата му при естетичните е 4,5 пъти по-висок. Проучена и описана е алергенна свързаност, характерна за професионално обусловената контактна алергия (ПОКА) при фризьорите (p-Pnenilene diamine**Toluene-diaminesulfate***Ammonium thioglycolate** *Ammonium persulfate***m-Aminophenol***p-Aminophenol*) и при маникюристите (2-HEMA*2-HPMA*EGDMA и 2-HEMA*2-HPMA

*EGDMA*2-HEA). Публикуваните 2 клинични случаи са казуистика и се описват за пръв път в България.

В обсъждането д-р К. Господинова е съумяла да представи съпоставката между получените от нея резултати с тези, които са известни от научните литературни източници, доказателство за достатъчно задълбочено познаване на проблема и правилна интерпретация на собствените данни, съпоставими или отличаващи се от вече публикуваните.

Изводите са 7 на брой, приносите на дисертацията са 11 (5 оригинални, 2 научно-теоретични, но с оригинален за страната характер и 4 научно-практически и потвърдителни). Приемам така представените приноси, като самооценка на научния труд.

По темата на научната си разработка д-р К. Господинова представя 5 публикации – 4 в България (в сп. „Дерматология и венерология“ от националния референтен списък, НАЦИД) и 1 в международен журнал, индексирани и реферирани в WOS/S. В 4 от публикациите тя е първи автор. Докторантката има 8 участия в научни форуми – 6 у нас и 2 в чужбина (едно от резюметата е публикувано в „Allergy: European Journal of Allergy and Clinical Immunology“. 2013; 68: 290-290. *Impact factor: 5.995*). Научната продукция по темата на дисертацията отговаря на изискуемите количествени критерии от Приложение 1 в ПРАС в МУ-Плевен за придобиване на ОНС „Доктор“.

В заключение давам положителна оценка на дисертационния труд на д-р Климентина Димитрова Господинова. Научната разработка е оригинална като тематика и методология и представлява определен научен принос. Резултатите и изводите от нея имат своето безспорно значение за теорията и практиката в областта на съвременната клинична дерматоалергология. Без колебание предлагам на д-р Климентина Господинова да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Дерматология и венерология“.

5 октомври 2020 г.

Изготвил становището:

(Доц. д-р Ваня Цветкова, д.м.)